

Lindenberg Å

Godt gemt bag beboelsen ved Thingbæk Kalkmølle udspringer den kilde, der i mange år drev vandmøllen ved Thingbæk. I dag er det ørreddamme, der får vand fra kilden, som ikke er opdrættede kildørreder, en nordamerikansk art, der foretrækker køligt vand.

Thingbæk Kilde (1) og Skillingbro Kilde (44)

Midt i dalen mellem alle kilderne løber Lindenberg Å. Ingen å vokser vandføringen fra 350 til 1050 liter, og det er alt sammen 7-8 grader køligt og rent vand. Åen er i 2008 ført delvis tilbage til sit gamle løb fra 1700-tallet, og Gravlev Sø er blevet lukket af fra åen. Det skulle give en bedre vandløbskvalitet i åen til gavn, for fisk, insekter, oddere og isfugle.

Lindenberg Å (31)

Naturstyrelsen opkøbte og nedlagde i 1990'erne. Gravlev Kilde var den tidligere udnyttet af dambrug, som Skov- og Buderupholm lige nord for Gravlev. I den sydlige del af Gravlev finder man Egebæk Kilde. Lige som Svovl og fnt udsigtspunkt er på grusvej mod Lille Blåkilde og Svovl er sammen med Madum Sø den bedste fuglelokalitet i Rold vand ender i Gravlev Sø (34).

Om vinteren er vandstøsten en sikker gæst ved kildebækken, hvis Lidt held skal der også til for at møde isfuglen, som yngler her rundt.

Udåbte over den blå og smaragdgrønne bassinkilde er fantastisk kirke ligger den store Gravlev Kilde.

Gravlev Kilde (33) og Egebæk Kilde (43)

Flotte end St. Blåkilde, men næsten ukendt. Godt gemt mellem den gamle og nye landeveis dæmninger og lunden ved Gravlev

Store Blåkilde (32)

Store Blåkilde er stor. Selve bassinet i kilden er 12 meter bredt og 4 meter dybt og gør den til en af Danmarks største bassinkilder. Vandet vælder frem fra kalkholdige sprækker i undergrunden, hvor grundvandet samles og presses frem under tryk. Store Blåkilde var tidligere anset for at være Rold Skov områdets mest vandrige, men det er faktisk Lille Blåkilde og Blåhøl, der skiftes til at være de mest vandgivende med op mod 150 l pr. sekund. Selve Store Blåkilde giver omkring 80 l vand i sekundet, men der er desuden mange små kilder i køret.

Vandet i kilden er krystallkalt og helt blåt. Bunden består flere steder af ren kalk, og sand- og kalkpartikler viser tydeligt, hvor vandet vælder frem. Det er kalken, der giver kilden det blå vand, som året rundt er 7-8° varmt, bestemt af omgivelsernes årlige gennemsnits-temperatur. Mange steder står skrevet, at Store Blåkilde er afløbet fra Madum Sø, men det er der intet bevis for. Der er dog næppe tvivl om, at søerne og kilderne i Rold Skov er dele af et stort, underjordisk vandssystem. Helt sikkert er, at Store Blåkilde føder Villestrup Å, og at hovedparten af det vand, der løber ud i voldgraven ved Willestrup Slot, kommer fra Store Blåkilde.

Ved Villestrup Å udfører Skov- og Naturstyrelsen, Himmerland i disse år en storstilet naturgenopretning. Alle opstemninger fjernes, så vandløbet for første gang i flere hundrede år kan løbe helt frit. Desuden anlægges der stier i ådalen.

Gravlev Kilde

Ved Lille Blåkilde går en af de ældgamle veje over Lindenberg Å. Vedåmningen ligger stadig i engen. Skoven bagved er et af de steder i Danmark, hvor gravhøje og andre fortidsminder ligger tættest. Her, ved kildens livgivende og hellige vand, har boet mennesker i 6000 år.

Hor kommer navnet fra? Ja, vandet er ikke blåt som St. Blåkilde eller Gravlev Kilde. Måske menes der opring (blåt) eller måske bare kalkens blegende egenskaber. En Blegkilde findes jo mange steder.

Trods navnet er den måske Rold Skovs mest vandrige. Cirka 90 liter i sekundet strømmer ud af hullerne i kalken. Langs stien findes også nogle små bassinkilder, hvor man kan se vandet boble op af bunden.

Lille Blåkilde (30)

For mange er Ravnkilden den smukkeste af Rold Skovs kilder. Uden tvivl er den også den mest besøgte. En ekstra forklaring er nok at man kan gå i den (men absolut kun hvor vandet strømmer over vejen). Trædesten sikrer dog, at man kan komme tørskoet over kilden udspringer som sumpkilde for føden af de forkrøblede bøgetræer og løber mellem store puder af kildemosses og over grusvej, inden den forsvinder i engen ud mod Lindenberg Å.

Ravnkilde giver mellem 60 og 70 l vand i sekundet, og lige som i skovens andre kilder er det 7-8 grader varmt året rundt. Sådan har det været siden Istidens slutning for mere end 10.000 år siden. Især i Ravnkilde er insektivt umådeligt rigt. Flere hundrede arter lever i kilden og kildebækken. De fleste er små myggarter, men her er også sjældne værflyer, der her har overlevet utallige klimaændringer.

Ravnkilde (29)

Kovadsbæk

Kovadsbækken er især om vinteren et besøg værd. Havørrederne kan ofte ses gyde i det klare vand, og vandstøen holder til ved bækken.

Opindelig drev vandet Kogers Mølle; sidenhen blev der etableret en vandrende (akvædukt) over bækken, så Rebild-bønderne kunne stadi ses.

I Stendalen for føden af Rebild Bakker vælder vandet frem af mange små sumpkilder, der samler sig i Kovadsbækken. Hvor bækken løber under Rebildvejen kan man se resterne af dæmningen, der tidligere blev brugt til at stemme bækken op.

Med denne folder i hånden kan du tage turen rundt til nogle af de smukkeste af områdets kilder. Husk at tage en tår af kilden, og glem heller ikke at sætte dig ned og nyde roen, vandets rilsen og de mange fugle, der sommer og vinter holder til ved kilderne.

Engang var kilderne kulturelle samlingssteder; senere blev de ophav til overtro og folkesagn. I dag er det først og fremmest naturskønheden der trækker mennesker i tusindvis til.

Intet sted i Danmark finder vi så mange og så store kilder som i Rold Skov.

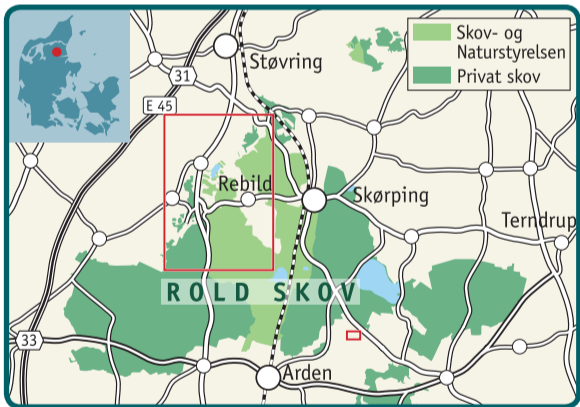
Kildernes skov

Ravnkilde

Denne folder er udgivet af Rold Skov Natur- og Kulturcenter i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen, Himmerland. Find flere kort, foldere, tip til ture og meget mere om Rold Skov området på www.roldskov.info og www.skovognatur.dk/himmerland

Udgivet med støtte fra Friluftsrådet

Andre foldere om Rold Skov:

- "Rold Skov" (Skov- og Naturstyrelsens folder nr. 114)
- "Rebild Bakker" (Skov- og Naturstyrelsens folder nr. 24)
- "Madum Sø, Langmosen og Store Blåkilde"
- "På mountainbike i Rold Skov"
- "Bælumruten - regional cykelrute nr 27"
- "Skivumruten - regional cykelrute nr 28"
- "Hærvejsruten - national cykelrute nr 3" (kort 1)
- "Nørland og Torstedlund Skove"
- "Kalk, kunst og kilder i Rold Skov"
- "Kulturhistoriske ture i Rold Skov"

Publikums færdsel

De fleste områder, der er nævnt i denne folder er statsejede. Her er der adgang døgnet rundt. På privatejede arealer er der adgang i skovene fra kl. 06.00 til solnedgang og færdsel er kun tilladt på veje og befæstede stier

I øvrigt gælder for alle arealer:

- Hunde skal føres i snor
- Brug af åben ild er ikke tilladt
- Skiltning om jagt skal respekteres
- Affald må naturligvis ikke smides i naturen

Rold Skov Natur og Kulturcenter
Telefon 23 33 50 88 · www.roldskov.info

Skov- og Naturstyrelsen
der hører under Miljøministeriet, forvalter arealer over hele landet og driften heraf tilgodeser både friluftsmål, produktionshensyn og beskyttelse af natur- og kulturværdier.

Skov- og Naturstyrelsen Himmerland
Telefon 98 39 10 14 · www.skovognatur.dk/himmerland

Rold Skovs Kilder

